

ють його спрямованість, психологічна готовність, а також певний рівень бази знань, на який будуть нашаровуватися нові знання.

Для реалізації самостійної роботи в процесі вивчення предметів «Облік в банках» або «Банківські операції» студенти виконують комплекс завдань різних типів відповідних рівнів складності. На сьогоднішній момент, коли змінилися всі підходи до розробки завдань для самостійної роботи, більше часу пропонується тратити студентам на завдання, які забезпечують дійовий і творчий рівні засвоєння знань (зокрема, завдань на вміння розв'язувати ситуації; випадків, що виникли при здійсненні відповідної банківської операції, в тому числі облікової; виявляти позитивні та негативні сторони ситуації, пропонувати кращий вихід із складної ситуації, що супроводжуватиме отримання додаткових доходів для банку; створювати нові методи вирішення облікових і аналітичних завдань у банках). Це буде свідчити про прагнення студентів до самореалізації та професійної рефлексії в процесі навчання, що, з іншого боку, вимагає від викладача дотримання системи вимог при організації самостійної роботи студентів.

Багато із студентів, які навчаються за дисциплінами банківського спрямування, проявляють особистий інтерес до підвищення власних знань за допомогою написання робіт на конкурси та конференції. Дані проекти студенти прагнуть апробувати в реальних умовах практичної діяльності. Вони моделюють ситуацію, що відбувається в банківській сфері, розробляють алгоритми розв'язання проблеми. Це свідчить про активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, зростання мотивації та підвищення ефективності навчання за застосування квазіпрофесійних та професійних завдань у навчальному процесі. Таких високих результатів навчального процесу можна досягти за допомогою спеціальної системи психологічної підготовки, яку можна назвати «Психологія банкіра». Розробка відповідних елементів цієї системи, наприклад, задачі «Уміння спілкування з клієнтами банку», буде сприяти підвищенню ефективності навчання.

*Д. Є. Семьонов, викл.
В. І. Куліда,
кафедра інформатики*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТА-ЕКОНОМІСТА

З багатьох тисяч підприємців, що починають свої справи, лише одиниці досягають значних успіхів. У пам'яті світової історії залишилися такі гіганти бізнесу, як Г. Форд, С. Морозов, брати Третьякови, Дж Морган, Сімейство Рокфеллерів, Дж. Сорос, Б. Гейтс та багато ін. Однак багато невідомих пішли в небуття. На питання «чому?» — відповідь може бути одна — перші вирішували свої проблеми творчо.

В бізнесі бути «на плаву» може лише той, хто постійно проявляє творчий підхід. Будь-який підприємець знає, що як тільки він зупиниться в удосконалюванні своєї справи, його обійдуть конкуренти. Ось чому творчість у бізнесі є одним з вирішальних факторів, що визначають факт існування самого підприємця та його справи. Вона є головним фактором розвитку не лише науково-технічного прогресу, але й суспільно-соціальних відносин. Без неї — розвиток суспільства зупинився б.

На сьогодні існуюча теорія ефективних рішень, містить більше двохсот інструментів творчих рішень у різноманітних галузях діяльності. Але переважно це прийоми спрямовані на вирішення науково-технічних задач. В бізнесі також існують свої методи. Однак, їх застосування може принести користь лише на першому, короткому етапі, тому що швидко вони підхоплюються конкурентами і ефект від їх використання втрачається.

Саме тому для освіти, особливо в економічній галузі, нагальним є питання розвитку творчого мислення у студентів — майбутніх фахівців у галузі економіки. Протягом декількох століть педагогічна наука накопичувала технології виховання, розвитку та передавання знань. Останнім часом стало актуальним питання не стільки передавання накопичених знань, скільки вироблення вміння та навичок отримувати ці знання самостійно у творчому процесі. Однією з причин такої переорієнтації став бурхливий розвиток інформаційних технологій. З одного боку, надшвидкий розвиток комп'ютерної техніки та телекомунікаційних технологій і прискорення глобалізаційних процесів не дає можливості ефективно використовувати старі знання. В деяких галузях реальна ситуація, коли по закінченні ВНЗ знання отримані на першому—другому курсах стають застарілими і виникає потреба подальшого повторного навчання. З іншого боку, такий стрімкий розвиток дає можливість створювати, розвивати та ефективно використовувати нові технології викладання, які базуються на використанні сучасних комп'ютерних технологій.

Серед сучасних педагогів існує думка, що навчити взагалі нікого не можна, як не можна напоїти коня. Його можна привести

на водопій, але пити він має сам. Тобто, якщо перефразувати, студент має навчатись самостійно, а викладач забезпечити обмін інформацією (на сьогодні обмін інформацією обов'язково має бути, по-перше, двостороннім, по-друге, в новій формі: гіпертекстовий, мультимедійний тощо), а також забезпечити контроль та управління процесом навчання. Саме сучасні інформаційні технології дають можливість для реалізації зазначених вимог.

Такі особливості медіасередовища, як гіперінформаційна насиченість та можливість індивідуалізації освітніх стратегій вимагають одночасної, паралельної у часі реалізації двох напрямів навчальної роботи: накопичення та відтворення.

Такий підхід дає можливість для створення інтелектуальних систем, що органічно інтегрують інформаційні, комунікативні технології і дають можливість сформуванню сегмент освітнього середовища для творчого розвитку особистості.

*В. М. Сидоренко, канд. екон. наук, доц.,
В. Г. Кравченко, асист.,
кафедра інформатики*

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Перехід на вимоги до знань та вмій, що накладає європейський підхід до вищої освіти, потребує приділення значної уваги організації індивідуальної самостійної роботи студентів.

Нажаль, загальна школа не дає навичок такої роботи. Тобто, студент, який ще вчора був учнем, не знає як підійти (з якого боку) до самостійного засвоєння тієї чи іншої навчальної дисципліни.

Виникає питання, як допомогти викладачу, з мінімальною затратою часу і зусиль, «поставити» студента на шлях активної самостійної роботи.

Використання можливостей, які надають інформаційні технології (особливо елементи систем дистанційного навчання) може бути засобом вирішення цієї проблеми.

Чому ми так вважаємо?

По-перше, людину, яка вчиться тільки для того, щоб мати диплом, про вищу освіту, ніхто і ніщо не зможе заставити багато